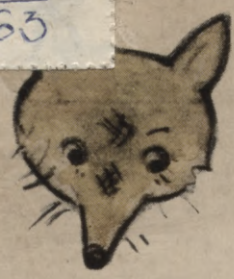

J
363

A. BRĀSTIŅŠ

ABRU TAISĪTĀJS

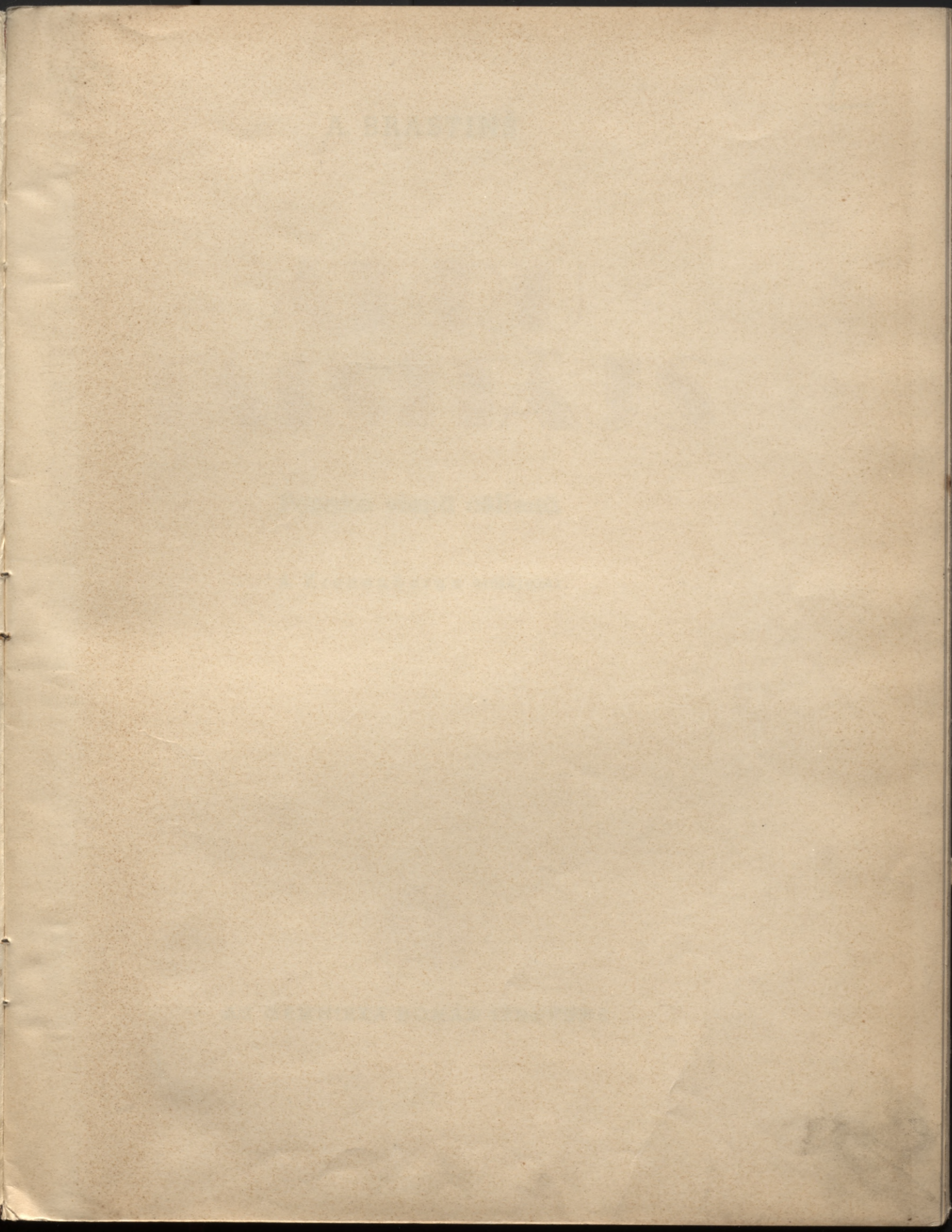
2000

ILUSTRĒJIS
A. KRONENBERGŠ

19 A/S. ZEMNIEKA DOMAS 39

L-363

L

A. BRASTIŅŠ

ABRU TAISĪTĀJS

Pasaka vienā cēlienā

A. Kronenberga zīmējumi

A/S «ZEMNIEKA DOMAS» IZDEVUMS

L-1

A. BRASTIŅŠ

✓ 0306080754

L. V. B.
№ ..... ~~358380~~

Pasaka vienā cēlonā

A. Kronenberga zīmējumi

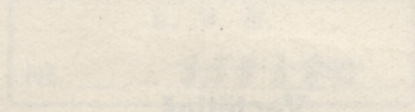

P I E D A L A S :

Vectētiņš
Vībotnīte
Saimnieks
Saime

Lācis
Vilks
Lapsa
Zaķis
Vārmas (3)
Vāveres (2)

STATE OF ALABAMA

Notary Public
in and for the State of Alabama

My Commission Expires
the _____ day of _____
A.D. 19____

Notary Public in and for the State of Alabama

IESKAŅA

Mīlie viesi, mazie, lielie!
Šeit jums rādīs mūsu bērni
Skaistu tautas pasaciņu,
Saucas: ABRU TAISĪTĀJS.

Redzēsīm nu dzīvos tēlos,
Ka pat rudens bagātībā,
Ne jau visiem labi klājas,
Vajadzīga palīdzība.

Uzmanīgi noskataities,
Nerunājiet, netrokšņojiet,
Briesmu brīžos līdzī jūtiē,
Kad ies labi — neapskaužiet.

Vectētiņu tēlos Dzintars,
Bārenīti Vībotnīti
Mūsu pašu mazā Māra.
Agris tagad skopais Saimnieks,
Maigonis būs niknais Lācis,
Gunis — jēru kupcis Vilks,
Aija — dzeltenbrūnā Lapsa.
Zaķi tēlos Auseklis,
Viņam šodien dzimumdiena,
Vārnas — Venta, Alnis, Modris,
Abas mazās Vāverītes,
Vienu Rasa, otru Maija.

Tie nu visi tēlotāji.
Izrāde ar tūliņ sāksies

Mani sauc par Zeltīti.

MEŽS

Vectētiņš dziļā mežā taisa abru.

Vibotnīte

Vectētiņ!

Vectētiņš cērt abru, neklausas.

Vibotnīte

Vectētiņ, klau, vectētiņu!

Vectētiņš noliek cirvi.

Redzi, meitiņ, darbu daru.

Nav man vaļas parunāties.

Parunāsim citu reizi.

Vibotnīte

Ēst jau gribas, vectētiņ!

Vectētiņš

Pacieties tik mazu brīdi,
Jāpabeidz vēl abru grebīt.

Vibotnīte

Dod man kauču garoziņu.

Vectētiņš

Visbeidzamo garoziņu
Azaidā jau skribināji.
Maizītes nu vairs mums nava,
Nav vairs pat ne kripatiņas.
Palasies, bērns, mežā ogas,
Apmānīs tev vēderiņu,
Neprasīs vēl maizītes.

Vibotnīte lasa ogas un ēd.

Vectētiņš atsēžas uz abras.

Bēdu dienas pienākušas.
Esmu darbam jau par vecu,
Vibotnīte vēl par jaunu.
Kā gan dienas izvilksim.

Man ir vieglāk maizi paciest
Ne tik viegli mazam bērnam,
Kam ir saule trīskārt gaiša,
Spēki jākrāj jaunai dzīvei.

Kad būs abra uztaisīta,
Jāiet būs no mājas mājā,
Jālūko pret maizi mainīt.
Neēdušiem maize dārga.

Citiem abru nevajadzēs,
Citiem nebūs laba diezgan,
Tad būs jāguļ šito nakti
Neēdušiem līdz pat rītam.

Vibotnīte atnāk ogas lasīdama.

No tām ogām, vectētiņ,
Vēl daudz vairāk maizes gribas.

Vectētiņš pieceļas, uzliek roku uz pleca.

Meitiņ, mīļā, Vibotnīte,
Kas gan ir tik vienu nakti
Pārgulēt bez vakariņām.
Miegā nemaz nejutīsi
Savu tukšo vēderiņu.
Izstāstišu pasaciņu —
Tev par staltiem ķēniņdēliem.

Vibotnīte raud.

Nakts ir gara, kā lai gaidu.

Vectētiņš

Bārenītei jāradinas
Būs pie grūtām, sūrām dienām.
Kad vairs manis šeitā nebūs,
Kas gan gādās tad par tevi.
Šitā lielā, smagā bēda
Neatstājas vairs no manis.

Šodien apjumību diena.
Ēdamā ir pilnas klētis
Visiem šogad devis rudens,
Tikai mums nav savas ražas.

Tepat tuvu dzīvo saimnieks
Iešu viņam lūgties maizi.
Skopāks gan par pašu velnu,
Padzīs, sauks, par diedelnieku.

Taisas iet.

Vibotnīte ierauga.

Vectētiņ, lūk, lācis čāpo.

Vectētiņš

Kur nu muksim? Uzlīst kokā?
Lācis līdīs kokā pakaļ.
Kājas stīvas bēgšus aizbēgt!
Ko nu darīt? Ko nu iesākt?
Bēdz tu, meitiņ, dzīvo sveika!
Es ar lāci sāksu cīņu,
Tikām būsi tālu projām.

Vibotnīte

Lācis tevi saplosīs.
Lācim nu gan neatstāšu
Savu mīlo vectētiņu.

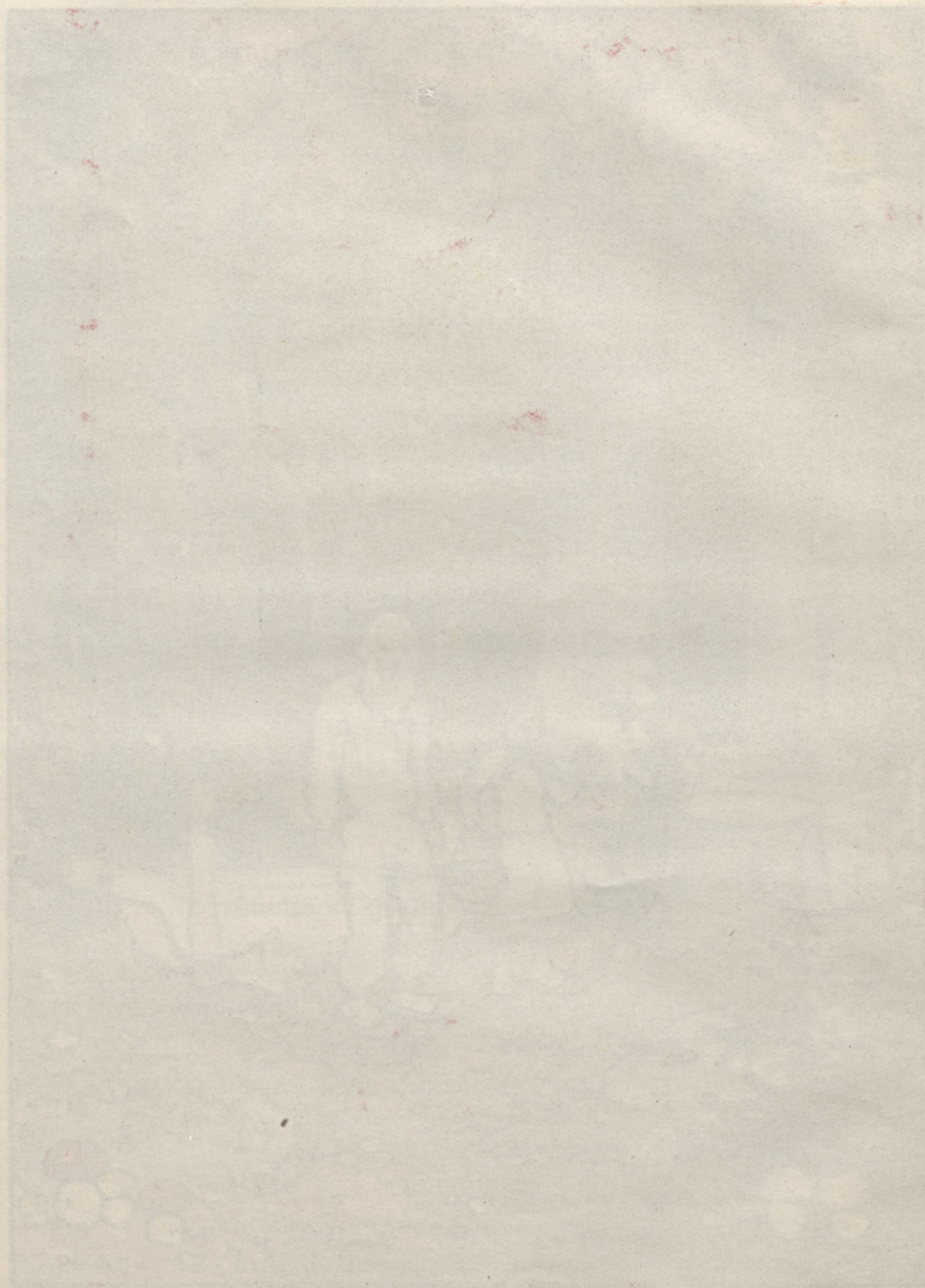
Vectētiņš

Bēdz vien, ja nē — abiem beigas.
Esmu vecs, jau diezgan dzīvots,
Tev vēl priekšā visa dzīve.

Vibotnīte

Paslēpsimies te zem abras
Kamēr lācis aiziet garām.

Vectētiņš

To tu labi izdomāji,
Varbūt tā vēl paglābsimies.

Abi paslēpjas zem abras.

Lācis rūkdams meklē.

Dzirdamas bij cilvēkbalsis,
Kur tik ātri pazuduši?
Vai ir kokā uzkāpuši?
Dabūšu tos tūliņ rokā.

Skatas.

Vai aiz krūma aizslēpušies?
Iztriekšu tad visus laukā.

Nikni rūc.

Brīnums, kur tik ātri zuda,
Izputēja cīniņš jaukais.

Ierauga abru.

Kas tas tāds te pagadījies?
Izskatas pēc skaista sola.
Jāaprauga, jāapsēžas,
Tā kā ļaudis vienmēr dara.

Āpsēžas.

Tie gan ērmu lietas taisa.

Vilks iet garām.

Lācis

Vilciņ, vilciņ, paklausies!
Panāc šurpu aprunāties.

Vilks

Var jau arī parunāties.
Gribēju tik ganībās
Paķert kādu mīkstu jēru,
Kamēr nav vēl mājās dzīti:
Kur tad tu tā uzsēdies,
Tā kā ķēniņš sēž uz troņa?

Lācis

Nāc tu arī sēdies līdzās.
Tepat atradu šo lietu,
Domāju, tas sēdēšanai.

Zaķis lec garām.

Lācis

Zaķīt, ko tu apkārt šaudies?
Nāc nu šurpu aprunāties.

Zaķis

Labvakaru, meža brāļi!
Kādu brīdi patērzēsīm.

Lācis

Kā tu domā, kas tas ir,
Ko te mežā atradām?

Zaķis

Ataicini lapsas māti,
Tā gudrāka, viltīgāka.
Pakšu pakšus aplozņājot
Redzējusi ļaužu dzīvi.
Es gan labāk netuvošos.

Vilks

Es ar galvu nelauzīšu.

Lācis ierauga lapsu.

Kuplastīte, smaildegune,
Atnāc šurpu parunāties.

Lapsa atnāk.

Ko tad nu tā sasēduši?
Meža ķēniņš pašā vidū!

Lācis

Gudrojām, kas tā par lietu,
Ko te mežā atradām.

Zaķis

Ja to zinās, tad tik lapsa.

Vilks

Ja ne lapsa, tad neviens.

Lapsa

Laikam... hm... jā... nu es zinu.
Tas būs galdiņš, tas ir galdiņš,
Tikai kājas viņam nava.
Laikam tāds, kam nava kāju.

Zaķis

Ko tad dara ar to galdu?

Vilks

Dzirdēju, uz viņa guļot.

Lapsa

Cilvēki pie galda ēdot.
Uzliek virsū maizi, gaļu,
Pienu, medu, kāpostīņus,
Apsēžas tad visi apkārt
Un tad ēd, un ēd, un ēd.

Vilks

Klau, ko teikšu! Arī mums
Vajadzētu kaut ko ieēst.

Lācis

Vajadzētu, vajadzētu.
Kā var ļaudis, tā mēs arī.

Zaķis

Sēdēsim tad visi apkārt.

Vilks

Es noiešu saimniekam
Nočiept kādu labu aunu.
Ko tu, lācīt, izdomāji?

Lācis

Atnesīšu bišu stropu,
Saldu medu visām šūnām.
Ko tu, zaķīt, padabūsi?

Zaķis

Pagādāšu kāpostgalvu.

Lapsa

Pagādāšu maizi, sviestu,
Lai mums būtu tā kā ļaudīm.
Tiem ar vienmēr maize galdā.

Visi zvēri

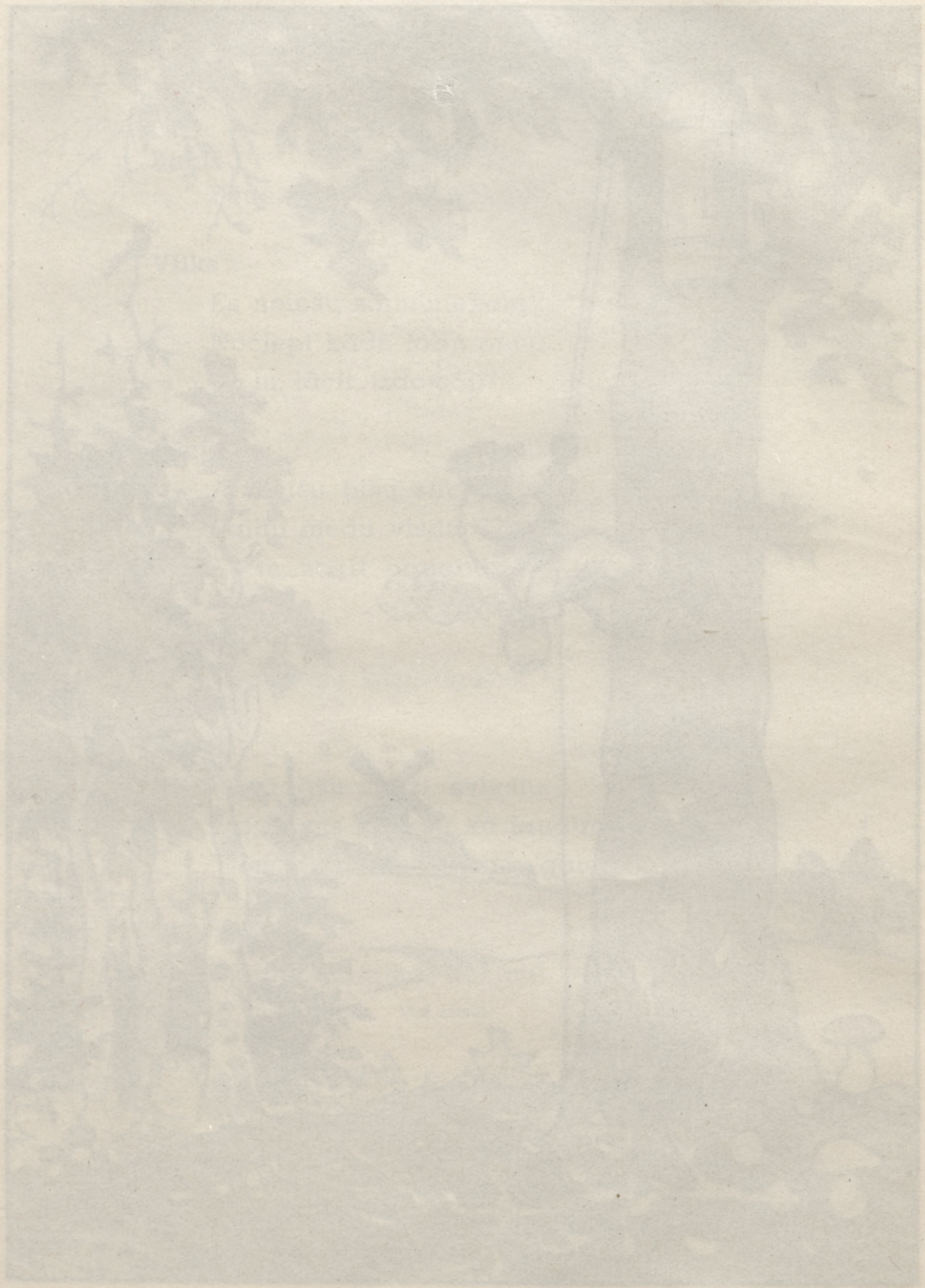
Ejam, drīzi atkal nākam!

Visi aiziet.

Vectētiņš pabāž galvu.

Nu ir visi atkal projām.
Tagad varam lācim izbēgt.

Vibotnīte

Labāk paliec tepat guļot,
Tev nekādas briesmas nedraud.
Kamēr vilks pa mežu līdīs
Saimniekam aunu nozagt,
Es jau būšu pļavai pāri,
Laikā viņu brīdināšu.

Vectētiņš

Tas jau, meitiņ, skopais saimnieks,
Pat ne paldies nepasacīs.

Vibotnīte

Lai, nu lai, kā gan ļaušu
Vilkam aitas saplosīt.

Aiziet.

Vectētiņš

Vibotnīte gudra galva,
Mani vecu vīru glāba.
Domāju, vairs neizbēgšu
Savu galu lāča zobos,
Nu vēl paglābs skopā aitas.

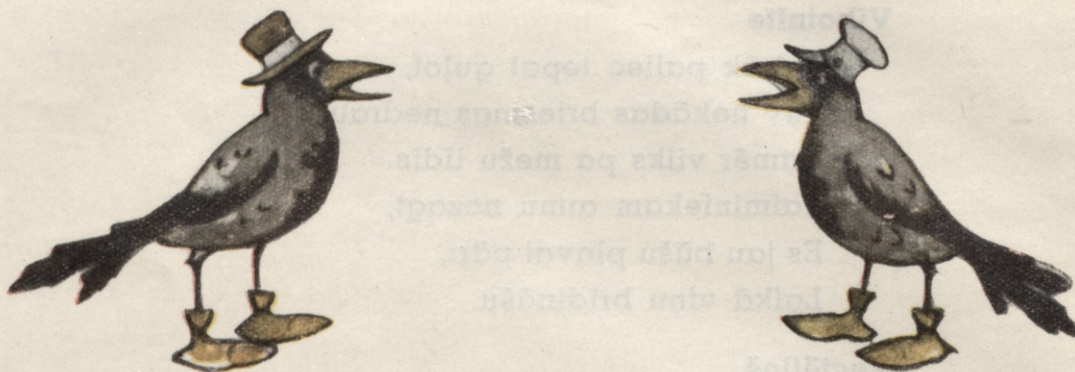
Palien zem abras.

Viena vārņa

Kār, kār, kār! Kār, kār, kār!
Ko tav' siev' dar' manai sievai?

Otra vārņa

Tav' siev' atrod gardu kumos',
Nedod manai itnemaz.
Kār, kār kār!

Viena vārna

Kār, kār, kār!
Pate dabū, pate knābā.

Trešā vārna

Mieru, mieru, turiet mieru!

Otra vārna

Tav' siev' manai pieķērc ausis.
Kār!

Viena vārna

Kār, kār, kār!
Vai ir dzirdēts, vai ir redzēts,
Smādēt sievas skaisto balsi!

Otra vārna

Manai balss ir mīlīgāka,
Maigāka un vijīgāka.

Trešā vārna

Rimstiet, knābjus turiet cieļi!

Viena vārna

Tīrie meli, knābšu acī!
Kār, kār, kār!

Otra vārna

Es tev abas izknābāšu!

Visas vārnas plēšas.

Kār, kār, kār!

Viena vārna ierauga abru.

Kas tas te par lielu daiktu?

Otra vārna

Tas ir dzīvs, viņš pakustējās.

Visas vārnas

Kustas, kustas, bēgsim projām!

Aizbēg.

Vāveres uznāk.

Vecā vāvere

Ir gan vārnas prasta suga!
Vī, kā kaujas, izrunājas!
Kur lai ņemtu vāverišu
Gaužam smalko uzvešanos.

Jaunā vāvere

Man jau arī jāpaskatas,
Ko te vārnas ieraudzija?
Kāpēc tāda pulcēšanās?
Kāpēc tāda klaigāšana?

Apskata abru.

Jauka lieta, skaista manta,
Nākšu bieži palēkāties.

Lēc uz vietas.

Čok čok čok, čok čok čok!

Lēc uz abras un no abras zemē.

Augšā, zemē, augšā zemē,
Čok čok čok, čok čok čok!

Dejo.

Augšā, zemē, augšā, zemē,
Čok čok čok, čok čok čok,
Apkārt slaidā skrējienā.

Skrien.

Abas vāveres

Čok čok čok, kas tad tas?
Lācis nāk ar lielu nastu.

Vecā vāvere

Lācis ar var kokā uzkāpt,
Bet kā viņš kāpj? Jāpasmejas!

Abas vāveres smejas.

Čok čok čok, čok čok čok!

Vecā vāvere

Vai tas kāpj no zara zarā,
Vai tas lēc no koka kokā,
Tā kā skaistās vāverītes?

Abas vāveres smejas.

Čok čok čok, čok čok čok!

Vecā vāvere

Negribu ar viņu tikties
Labāk kokā pasēdēsim.
Manām ausīm balss par rupju.

Jaunā vāvere

Manām arī, manām arī.
Nav tā smalkuma kas mūsu.

Aiziet.

Lācis klāt ar stropu.

Biju upē pamērcēju,
Lai vairs bites neskraidā,
Nelien manā kažokā.
Es pats pirmais, citu nava?

Zaķis klāt ar kāpostgalvu.

Vai, kā esmu aizkavējies!
Lācis ātrāk vēl par mani.
Ceļā bija tāds kā melnums,
Tādēļ skrēju jūdzi apkārt.

Lapsa klāt ar maizes tarbu.

Kamēr ceļnieks ratos snauda,
Izvilku tam maizes tarbu.

Lācis liek stropu uz abru.

Mūsu galds ir citā vietā.
Kādas burvības te notiek?

Zaķis

Jā, nudien, nu muksim krūmos!

Lācis

Paga, paga, gan tos veiksīm.

Lapsa

Man gan liekas, vecā vietā.

Lācis

Tad es būšu pārskatījies.

Visi noliek nesamos.

Lācis

Kur gan vilks ir aizkavējies?

Zaķis

Skriešu drusku apskatīties.

Lapsa

Nav ko ticēt, pats grib noēst

Nobaroto, trekno aunu.

Atnesīs mums tikai kaulus

Zaķis atpakaļ.

Nu jau nāk, tā stīvi velkas.

Lācis skatas.

Re, re, kas par smagu nastu,

Iešana tam grūti veicas.

Lapsa

Es jau teicu, pieēdīsies,

Tā kā nespēs vairāk pāiet.

Redziet paši savām acīm,

Nesamā nemaz tam nava.

Visi zvēri

Brīnums, nastu neredz nesam!

Vilks uzvelkas.

Lācis bargi.

Visi zvēri sen jau kopā,
Tu viens tikai nokavējies.
Viens pats esi samielojies.

Lapsa

Nedzirdēta blēdīšanās.

Vilks

Ai, ai, mīlie draugi, ai, ai!
Dzīvību var ātri zaudēt.
Tik tikko vēl projām spruku.
Vienus sānus noplaucēja.

It īpaši jāsargājas,
Ja dzird sakam šitos vārdus:
«Saiminiece, vāroš' ūden'!»
Ja to dzird, tad jābēg steigšus
Cik vien spējams ātri projām.

Vectētiņš paceļ abru un sauc.

Saiminiece, vāroš' ūden'!

Visi zvēri

Izklausijās tā ka sauca:

Saiminiece, vāroš' ūden'!

Vectētiņš

Saiminiece, vāroš' ūden'!

Visi zvēri aizbēgot.

Briesmas klātu, bēgsim projām.

Vectētiņš izlien.

Aizbēguši, nav neviens.

Kas tad te? Saldais medus,

Kāpostgalva, ceļa tarba.

Rauga.

Kas tur iekšā? Maize, sviestiņš,
Kaņepes un biezais pieniņš.
Nu ir labi, nu ir jauki!
Kur gan paliek Vībotnīte?
Kad tik ļauns kas nenotiekas.

Vībotnīte atsteidzas

Vectētiņ, kā tevim klājas?
Es jau steidzos atkal šurpu.
Visi zvēri aizgājuši?

Vectētiņš

Kad es saucu: vāroš' ūden',
Visiem zvēriem ļekas vaļā.
Atstāja mums jaukas mantas.
Sēdies nu un pamieļojies,
Ko Dievs devis grūtā brīdī.

Nosēstas vakariņās.

Saimnieks

Tev pa pēdām nācu pakaļ.
Atrodu nu meža vidū.
Ko jūs vēlu mežā dariet?

Vibotnīte

Vectētiņš te abru taisa.
Viena alga, kur mēs esam,
Mums jau mājas vairāk nava.

Vectētiņš

Nopelnīt vairs nejaudājam
Sevim maizes kumosīņu,
Ne ar juntu sev virs galvas.

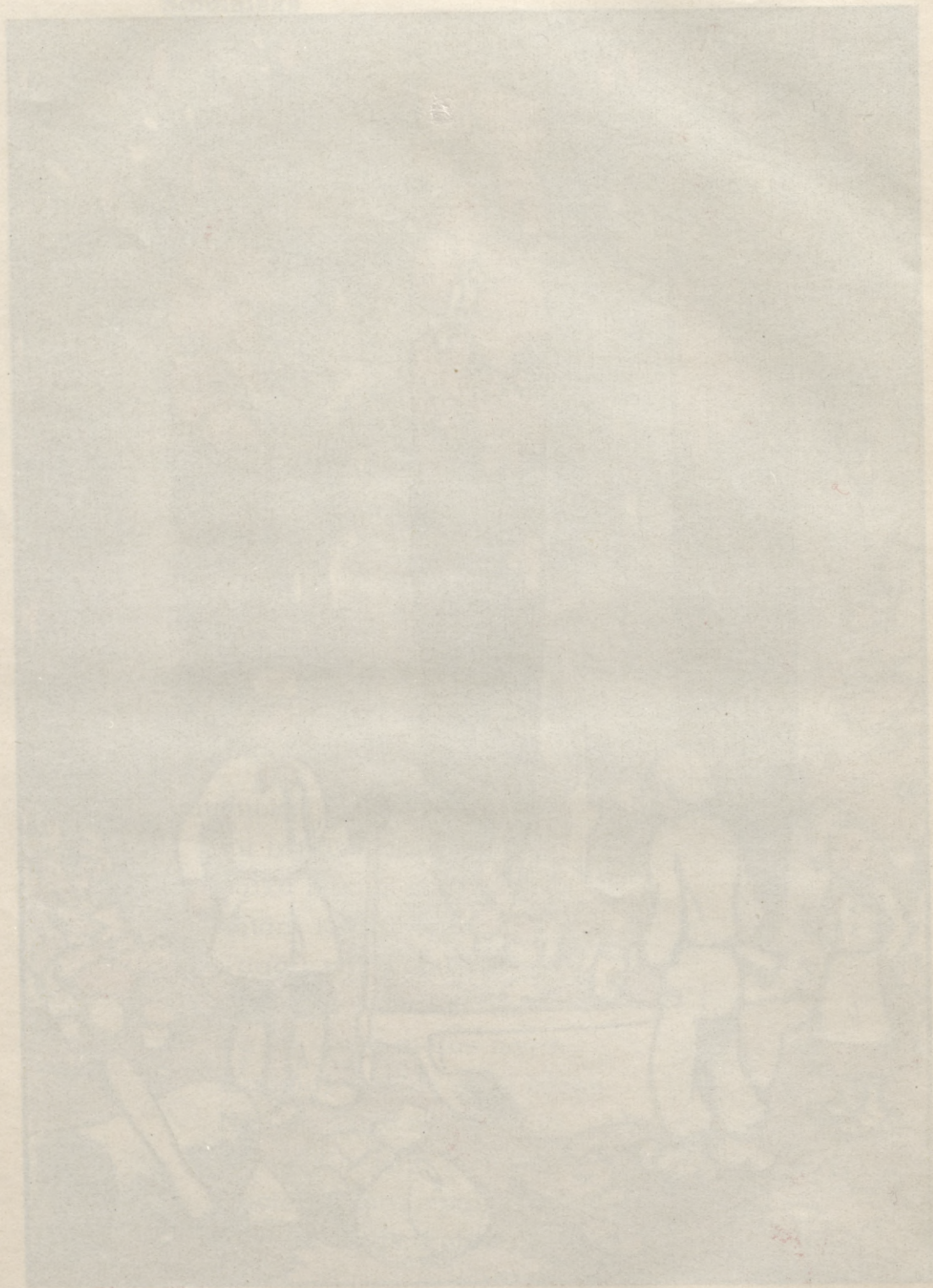
Vibotnīte

Par mums gādā meža zvēri.
Redz, ko viņi atstājuši,
Mums nu tagad vakariņās.
Ciemiņ, lūdzu arī tev!

Saimnieks

Tu izglābi manas aitas,
Laikā manim ziņu nesot,
Citādi tās saplosītu.
Tagad vilku aizbaidīju.
Atalgošu labo sirdi:
Tā kā tevīm mājas nava,
Man nav pašam savu bērnu,
Nāc un dzīvo manā mājā,
Esi manim mīļa meita!
Vectētiņš man spaiņus taisīs,
Ķērnēs, cibas, kublus, abras.

Vectētiņš

Nejaudāju daudz vairs strādāt,
Aizdzīsi mūs atkal projām.
Tu jau esi skopais saimnieks.

Saimnieks

Skopulis es slinkiem, ļauniem,
Labiem mantu nežēloju.
Strādāsi, cik strādāt spēsi.
Gan, kad meitēns lielāks izaugs,
Pelnīs maizi abiem diviem.
Meitene ar tādu sirdi
Vectētiņu nepametīs.

Vectētiņš

Paldies saku saimniekam,
Nu man labas vecumdienas.

Vibotnīte

Paldies, paldies, jauno tētiņ!

Saimnieks

Iesim tagad jaunās mājās.

IZSKAŅA

Saimnieks turpat mežā Vibotnei un vectētiņam.

Dzirdiet dziedam Jumja dziesmas.

Sāksies jautrās apjumības.

Saime atnākusi pēc saimnieka.

I Kā mēs sāksim apjumības,

Kad nav paša saiminieka.

II Tikai vienu pazaudējam,

Vietā trīsus atradām.

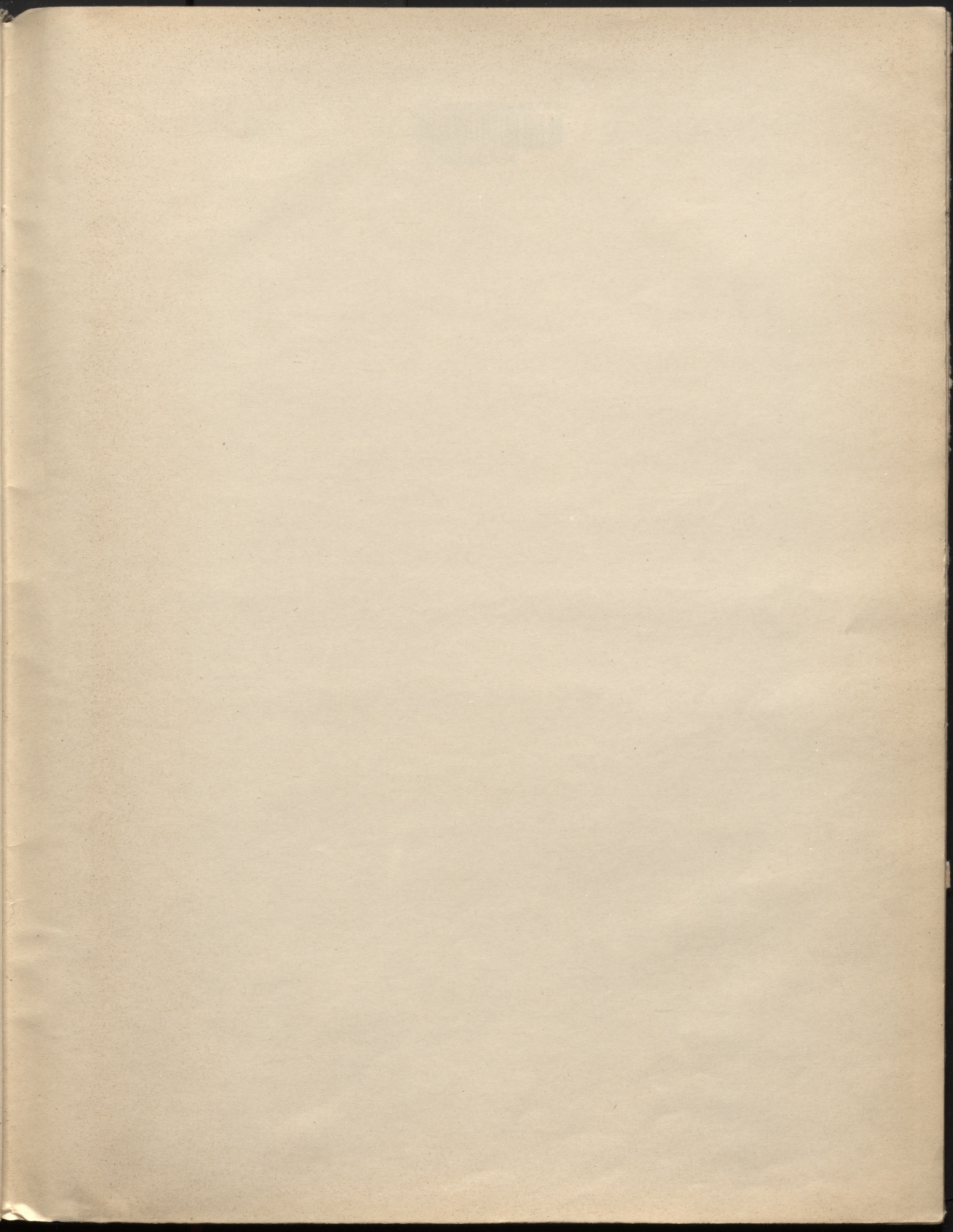
III Nu mums jauni darbinieki,
Viens gan pavecs, otrs vēl pajauns.

IV Mūsu sētā visiem vietas,
Gan pie darba, gan pie maizes.

Visi dzied.

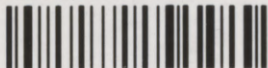
Visiem viena saule spīdēs,
Visus Dievs ar Laimu sargās,
Visus Zemes māte baros,
Visus Vadoņroka vadīs.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306050754

20. DEC. 1939

A.K.